Oponentský posudek diplomové práce Michaela Humla
„Mezi Charkovem a Moskvou: Týdeník *Románové noviny* v kontextu snah o proletářskou literaturu počátku 30. let 20. století“

Předložená diplomová práce je orací užitečnou v tom smyslu, že nejen prokazuje schopnosti diplomantovy, ale heuristicky důkladně zpracovává jednu vymezenou materiálovou oblast, kterou zároveň i dostatečně interpretuje natolik, že česká literární věda si danou položku již může pro teď a tady odškrtnout jako „máme uděláno“. Michael Huml přečetl, popsal a adekvátně literárněhistoricky zinterpretoval týdeník *Románové noviny*, který v letech 1931-34 fungoval jako pokusná platforma populární literatury, založené na komunistické ideologii a konceptu proletářské literatury.

První část diplomové práce vytváří – jak tomu bývá u literárněhistorických prací obvyklé – historický kontext. Diplomant jej mapuje zevrubně a je schopen nabídnout ucelený obraz komunistického tisku i programového hledání na počátku 30. let. Je jasné, že v tomto ohledu je závislý na přejímaném materiálu. Protože jde o prameny vesměs snadno dostupné, možná by zde práci bývalo nevadilo i jisté krácení, především v pasážích tematizujících historii KSČ: pro diplomanta bylo jistě užitečné si vývojový příběh ozřejmit, pro čtenáře se tu nicméně nabízí obvyklý výčtový výklad toho, „jak to bylo“.

Druhá kapitola nabízí historický popis *Románových novin*. Ten se drží standardních zásad popisu periodika. Četba profilu časopisu poskytuje dostatek relevantních informací, jež je diplomant schopen zasadit do kontextových srovnání (obdobná periodika a edice), stejně jako provést charakteristiku žánrového a tematického spektra. Jádrem kapitoly je pak literárněhistorická zpráva o románech a povídkách, tištěných na pokračování v *Románových novinkách*. Je užitečné, že autor sumarizuje děje jednotlivých próz. Zároveň je ale škoda, že se věnuje právě jen příběhu a jeho ideovému vyznění; stranou zůstala informace o využitých vyprávěcích postupech, situacích a dalších narativních kategoriích.

Třetí kapitola analyzuje stěžejní prózu celého periodika. Kaplického román *Bomba v parlamentě*. Analýza je to užitečná, jen bych rád věděl, proč ze všech textů dostává tak velký prostor právě tento? Je to kvůli velkému autorskému jménu, anebo je text z nějakých hledisek reprezentativní pro celé periodikum. Zdůvodnění může být jakékoli, ale zaznít by mělo. Říká-li se, že jde o „patrně nejdůležitější pokus o politický román-fejeton“ (s. 110), bylo by dobré vědět, v čem je nejvíc důležitý.

Čtvrtá kapitola se věnuje německým autorům v *Románových novinách*. Zde autor dobře uplatňuje své germanistické školení, produktivní je i analýza překladu jedné z próz.

Autor vykonal velkou heuristickou práci, kterou ale mohl myslím lépe „prodat" ve výsledném tvaru diplomové práce. Ta je jako celek informativně bohatá, ale rezignací na členění textu nabízí v lineárním toku jak postřehy a informace pozoruhodné a produktivní, tak i řadu evidentních, převzatých (ty autorské medailóny!) a jen pro znalce důležitých sdělení. Interpretační výkon se v rozsáhlém toku textu vytrácí a závěrečná sumarizace dokáže jen velice povšechně nabídnout, co že z celého materiálu vyplývá. Jako by už nezbyly síly na závěrečné nadechnutí, které by do textu vložilo pasáže, jež by šlo přejímat ve stylu: „Jak již dobře postihl Michael Huml,..." Vše je tu zpracované, ale závěrečnou „syntézu" jako by už měl udělat někdo jiný.

K jazyku a stylu práce mám několik dílčích připomínek. Diplomant vytiskl práci v poměrně úzkém nastavení tištěné stránky; to si pak dosti často žádá dělit slova na konci řádky, což pro četbu působí spíše rušivě. Nevím, zda mínil dát prostor těm, kdo si budou práci číst a komentovat, ale pravý okraj mohl rozhodně běžet mnohem dále a dělení slov by tak šlo eliminovat. Diplomant také rezignuje na žánr poznámky pod čarou. Přitom se mu do textu často vtírá připodotknutí, odbočující komentář, který si žádá zaznít, ale lineární tok textu narušuje a odvádí jinam. Diplomant má vědět, že poznámky pod čarou jsou užitečné. Stejně tak by se šlo přísnější redakcí vyvarovat textové rozvleklosti: Proč je *Hanko, zpívej!* označováno jako „románová próza" (s. 72), když se stejně hned poté mluví o románu? Nestačilo by tedy rovnou říci „román"? Totéž se týká třeba věty: „Základní informace o Goldově životě a tvorbě nám poskytl jeho portrét ve *Slovníku spisovatelů Spojených států amerických*" (s. 99). Nestačilo by udělat k jeho jménu odkaz a dolů dát „viz Vančura, ed. 1979)? Navíc je zde titul slovníku citován jinak než v oddílu Literatura (s. 157). Rada diplomantovi: Psaní není ústní referát, ne vše je třeba formulovat v ucelených větách.

Totéž se týká metody proudu vědomí, jež do textu čas od času pronikne. Například na straně 130 nás diplomant informuje o osudu čtvrtého svazku akademických *Dějin*. Je dobře, že toto ví, ale netuším, proč se o tom mám dočítat v práci o *Románových novinách*; navíc se dá předpokládat, že čtenář takovéto práce to, že byl daný svazek dokončen už na sklonku 60. let, ví. Opět rada: Není třeba napsat vše, co vím.

Přes tyto dílčí výhrady konstatuji, že jde o práci užitečnou, která zároveň splňuje nároky kladené na diplomové práce na našem ústavu. Vzhledem ke kvantu zpracovaného materiálu i ke kvantu popsaných stránek bych rád navrhl hodnocení výborně, vzhledem k výslednému textovému provedení však navrhuji známku **velmi dobře**.

V Praze dne 8. 9. 2008

Doc. PhDr. Petr Bílek, CSc.